

Udskriftsdato: 25. december 2025

2018/1 BSF 144 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 12. marts 2019 af Marie Krarup (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Pernille Bendixen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Karina Due (DF), Søren Espersen (DF), Martin Henriksen (DF), Christian Langballe (DF), Peter Skaarup (DF) og Dorthe Ullemose (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende kalenderår at ophæve inkorporeringsloven til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og at tage initiativ til, at Danmark får et forbehold over for Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som sikrer, at den danske regering fremover kan føre den udlændingepolitik, der er flertal for i Folketinget.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 18, folketingsåret 2016-17. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2016-17, tillæg F, B 18 som fremsat, tillæg B, betænkning over B 18, og tillæg F, møde 29 kl. 15:21 og møde 39 kl. 12:57, hvor der er nye indledende bemærkninger, der begrundet genfremsættelsen.

Den 30. november 2018 indgik regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti aftale om finansloven for 2019, og en vigtig del af aftalen vedrører det såkaldte paradigmeskift. Paradigmeskiftet er udtryk for en ændret holdning og tilgang til flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, der kommer til Danmark. Hidtil har fokus været på integration i det danske samfund med varigt ophold for øje.

Fokus bliver fremover, at mange flere flygtninge og familiesammenførte til flygtninge fremover skal rejse ud af Danmark, når der bliver ro i deres oprindelsesområde. Nogle hovedpunkter fra paradigmeskiftet er:

- Opholdstilladelser til flygtninge skal fremover alene udstedes med henblik på »midlertidigt ophold« i Danmark. I dag får nogle flygtninge ophold »med mulighed for varigt ophold«.

- Der indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, som betyder, at myndighederne skal inddrage eller nægte at forlænge en opholdstilladelse i alle tilfælde, »hvor det ikke er i strid med Danmarks internationale forpligtelser«.

- Dermed skal myndighederne »i modsætning til i dag – gå til grænsen af de konventionsmæssige forpligtelser«, når der træffes afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse.

- Den tilknytning, som et barn har opnået til Danmark, indtil det er fyldt 8 år, vil ikke »i udgangspunktet« skulle indgå i vurderingen af, om barnet og familien kan blive i Danmark.

- I integrationsloven vil regeringen og DF fjerne afsnittet: »Loven har endelig til formål at sikre, at nyankomne udlændinge har kendskab til, at en vellykket integration er en forudsætning for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse«.

- Fra »dag 1« skal flygtninge og familiesammenførte have besked om, at opholdet er midlertidigt, og at indsatsen rettet mod job og selvforsørgelse ikke ændrer på, at man skal vende tilbage til sit hjemland, så snart beskyttelsesbehovet ophører.

- Integrationsprogrammet for alle nyankomne flygtninge ændrer navn til et »selvforsørgelses- og hjemrejseprogram«.

- Navnet på integrationsydelsen ændres til »selvforsørgelses- og hjemrejseydelse«.

- Flygtninges retskrav på permanente boliger ophæves.

- Satsen for selvforsørgelses- og hjemrejseydelsen (den hidtidige integrationsydelse) og overgangsydelsen for enlige forsørgere nedsættes med 2.000 kr. pr. måned.

- Satsen for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse for samboende og gifte forsørgere nedsættes med 1.000 kr. pr. person pr. måned – svarende til 2.000 kr. pr. husstand.

- Flere flygtninge får adgang til repatrieringspenge. Det gælder bl.a. flygtninge fra Syrien, der har været i Danmark i mere end 1 år. Det skal få flere til at rejse hjem.

- Med inspiration fra Tyskland indføres regler om et loft over familiesammenføring til flygtninge. Loftet bliver dog kun aktiveret i tilfælde af en stor tilstrømning til Danmark.

Hovedpunkterne fra finanslovsaftalen er ved at blive udmøntet i konkret lovgivning og vil på mange måder forandre udlændingepolitikken til det bedre i de kommende år.

Finanslovsaftalen indeholder mange gode takter, og det er aftalt, at danske myndigheder skal inddrage eller nægte at forlænge en opholdstilladelse i alle tilfælde, hvor det ikke er »i strid med Danmarks

internationale forpligtelser«, og skal »gå til grænsen af de konventionsmæssige forpligtelser, når der træffes afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse«.

Så langt så godt. Finanslovsaftalen er god for Danmark og viser, at et ansvarligt flertal i Folketinget kan komme et langt stykke ad vejen med at styre Danmarks udlændingepolitik. Desværre har et flertal i Folketinget for årtier siden bundet Danmark til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), hvor specielt konventionens artikel 8 om ret til respekt for privat- og familieliv lægger hindringer i vejen for at føre en fornuftig politik.

Forslagsstillerne ønsker i lyset af paradigmeskiftet, der støttes af et bredt flertal i Folketinget, at drøfte med Folketingets partier, om ikke det ville være en logisk følge af den nye politik på udlændingeområdet at ophæve inkorporeringsloven til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og at tage initiativ til, at Danmark får et forbehold over for Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som sikrer, at den danske regering fremover kan føre den udlændingepolitik, der er flertal for i Folketinget.

Uagtet at man politisk måtte være uenig heri, må man medgive, at en ophævelse af inkorporeringsloven er en logisk følge af paradigmeskiftet, og det er en debat herom, som forslagsstillerne ønsker.

Nedenstående bemærkninger er uændret fra beslutningsforslag nr. B 18, folketingsåret 2016-17, og indeholder en række eksempler på domme, der er afsagt i strid med den politik, der ønskes ført i Danmark.

Bemærkninger fra beslutningsforslag nr. B 18

»Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) blev vedtaget af Europarådet i 1950 af ti nationer. Danmark var blandt disse. Flere nationer har efterfølgende tilsluttet sig konventionen. I dag er 47 nationer forpligtet af konventionen, som trådte i kraft i 1953. Formålet med konventionen er at beskytte menneskerettigheder og fundamentale frihedsrettigheder. Det officielle navn er således også konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – ændret ved 11. og 14. tillægsprotokol med tillægsprotokollerne 1, 4, 6, 7, 12, 13 og 16, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol).

EMRK blev til som følge af de grusomheder, der blev begået under anden verdenskrig. Men situationen i dag er en helt anden, end den var for over 60 år siden. Meget har ændret sig siden konventionens vedtagelse, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis har udviklet konventionen på en måde, som er ude af trit med de europæiske befolkningers ønske. Konventionen imødekommer således ikke de udfordringer, vi står over for i dag, såsom international terrorisme, massiv immigration fra ikkevestlige lande osv. Helt konkret forhindrer konventionen Danmark i at føre den udlændingepolitik, som der ellers er et flertal for i Folketinget. Et eksempel er et bredt politisk flertals ønske om, at det skal være nemmere at udvise dybt kriminelle udlændinge. Dette forhindres ofte på grund af konventionens artikel 8 om ret til respekt for privat- og familieliv.

Menneskerettighedskonventionens artikel 8 lyder således:

»1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

2. Ingen offentlig myndighed kan gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, undtagen for så vidt det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed.« (ibid.).

Det er bl.a. andet artikel 8, der gang på gang får Danmarks Højesteret til at omstøde udvisningsdomme af hærdede kriminelle. Det er selvsagt uacceptabelt, at hensynet til dybt kriminelle udlændinges familieliv skal stå over hensynet til danskernes almene sikkerhed. En af de mest kendte og absurde sager, hvor Højesteret har afvist at udvise en dybt kriminell udlænding, er den såkaldte Levakovic-sag. Sagen drejer sig om den kriminelle Gimi Levakovic, som gennem sin kriminelle karriere sammenlagt har 23 domme,

og som samlet er idømt 10 års fængsel. Sidste år blev han idømt 18 måneders fængsel for trusler og besiddelse af en pistol. I højesteretsdommen, som blev afsagt den 12. maj 2016, afviste retten således at udvise Levakovic med henvisning til EMRK artikel 8 (Højesterets dom afsagt torsdag den 12. maj 2017, Sag 258/2015).

Retten i Næstved var den 6. august 2015 nået frem til, at Levakovic godt kunne udvises. Det land, som Levakovic skulle have været udvist til, såfremt Højesteret var nået frem til samme resultat som byretten, var Kroatien. Det virker helt forkert, at en EU-borger ikke kan udvises til et andet EU-land. Demokratiet er de facto sat ud af kraft, for ingen almindelige danskere forstår jo rimeligheden i, at en person med så mange kriminelle forhold bag sig ikke kan udvises af Danmark på grund af en menneskerettighedskonvention. Det var aldrig medlemsstaternes hensigt, at retten til respekt for privat- og familieliv skulle lægge bånd på landenes ret til selv at bestemme, hvem som kan opholde sig i landet. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har derfor udvidet konventionens anvendelse, således at der er sket en skævvridning mellem medlemsstaternes oprindelige hensigt og domstolens fortolkning af konventionen.

Et flertal af Folketingets partier har ytret ønske om en modernisering af konventionen. Således har Liberal Alliances Christina Egelund udtalt: »Der er et stærkt behov for at få moderniseret og revideret Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og formandskabet er en fin anledning for Danmark til at stille sig i spidsen for det arbejde, for vi har en stærk internationale stemme på området« (»Konventionen hindrer Danmark i at føre den ønskede udlændingepolitik«, Berlingske, den 15. juli 2016). Og om ændringer af konventionen har Det Konservative Folkepartis Mette Abildgaard således udtalt: »Det bør være højt på den europæiske dagsorden« (ibid.). Også Socialdemokratiet har ytret ønske om en modernisering. Ane Halsboe-Jørgensen udtaler således: »Vi synes, det giver mening med fælles spilleregler, men de spilleregler skal også følge med tiden og afspejle de udfordringer, vi står med i dag. Det er en politisk opgave, og så kan det godt give mening at se på, om de skal justeres.« (ibid.). Og Venstres Marcus Knuth har udtalt: »Vi mener, at konventionen på et tidspunkt skal moderniseres og især den del, der handler om at kunne udvise kriminelle udlændinge« (ibid.). Ingen lovgivning eller konvention er urørlig, og det er Folketinget, der vedtager og ændrer love. Det er klart, at når Folketinget har underskrevet en konvention, så respekterer og overholder Folketinget konventionen. Men befolkningen forventer, at Folketinget ligeledes kan handle i forhold til særlige situationer, hvor kriminelle udlændinge gemmer sig bag konventioner (»Alle – undtagen Højesteret og Lisbeth Zornig - ønsker Levankovic udvist«, Berlingske, den 12. maj 2016).

F.eks. kan den, der dømmes for overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, ved dom frakendes sin danske indfødsret (bekendtgørelse af lov nr. 422 af 7. juni 2004 om dansk indfødsret § 8 B. EMRK trådte i kraft for mere end 60 år siden. For at sikre retsfølelsen samt indfri borgernes forventninger om, at EMRK fortsat er i overensstemmelse med den måde, resten af samfundet har udviklet sig på, er det nødvendigt at ændre og modernisere EMRK og sikre, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis igen kommer til at følge medlemslandenes ønsker. EMRK har en særstatus i dansk ret, da EMRK som den eneste menneskeretlige konvention er inkorporeret i dansk ret og derfor har en stærkere retskildeværdi end andre konventioner.

En model til at ændre og modernisere EMRK kunne være, at Folketinget pålægger regeringen at opsigge EMRK, jf. konventionens artikel 58, og derefter genindtræder i konventionen med et forbehold om, at Danmark ikke anser sig forpligtet af EMRK artikel 8 i forbindelse med udvisning af udlændinge, jf. artikel 57. Desuden kan Folketinget træde et skridt tilbage og ophæve inkorporeringsloven (Lov nr. 750 af 19. oktober 1998 om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention), således at EMRK blot er ratificeret på niveau med øvrige menneskeretlige konventioner. Ratifikation betyder, at et land tiltræder en international aftale og forpligter sig juridisk over for de øvrige medlemslande til en konvention. Modsat en inkorporeret konvention har en ratificeret en begrænset retskildeværdi i dansk ret, da den ikke kan påberåbes direkte over for en privat person.

Danmark har tiltrådt en række yderligere konventioner, som også indeholder en beskyttelse af retten til respekt for privat- og familieliv. Hvis det i praksis viser sig, at disse konventioner forhindrer, at Danmark fører en ønsket udlændingepolitik, vil Dansk Folkeparti efterfølgende stille forslag om, at et lignende forbehold tages i forhold til FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, FN's børnekonvention og FN's handicapkonvention, eller at regeringen tager initiativ til at ændre EU's charter om grundlæggende rettigheder.

Med indeværende forslag ønsker forslagsstillerne således at sikre, at den danske regering tager initiativ til, at Danmark får et forbehold over for EMRK artikel 8, således at Danmark fremover kan føre den udlændingepolitik, der er flertal for i Folketinget. I 2017 overtager Danmark formandsskabet for Europarådets Ministerkomité, og det er en glimrende chance for at få sat gang i en modernisering af konventionen. Men der er ingen grund til at vente så længe. Regeringen bør allerede nu begynde at forberede initiativer til ændringer af konventionen.«

Skriftlig fremsættelse

Marie Krarup (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

(Beslutningsforslag nr. B 144)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.